

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fővár 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Ipar és kvóta.

— július 7.

A delegációk legutóbbi ülése alkalmával nagy gaudiummal adta tudtára a sajtó a magyar közönségnek, de különösen az iparos osztálynak, hogy a hadsereg részére történendő szállításokra nézve, Pitreich közös hadügyminiszter a magyar álláspontot fogadta el.

Mi volt a magyar álláspont? Nem egyéb, csak az, hogy a tömerdek összeg, melylyel mi a közös hadsereg fenntartásához hozzájárulunk, ne csak az osztrák ipar, hanem a mi iparunk fejlesztésére is fordíttassék. Szóval a hadsereg részére való szállításokban részesüljön ne csak az osztrák, hanem a magyar ipar is s a részesedés mértékét a közös terhek viselésének aránya, a kvóta, határozza meg.

A magyar delegáció ezen kívánsága annyira jogos és megokolt volt, hogy ez elől a közöshadügyminiszterium sem térhetett ki.

Itt a mi szempontunkból nem vivmányról, nem valami különös kedvező eredményről, hanem tisztán egy olyan visszaélésnek megszüntetéséről lehetett csak szó, amely 67 óta ami jogos ügyeink negligá-

lásával az osztrák ipart becézgette a mi rovásunkra.

Szomszédaink azonban ugy látzik sehogy sem tudnak megbarátkozni azzal az eszmével, hogy a közöshadseregnek gyűjtött nagy pénzeskosárból a mi javunkra is essék valami, hogy a mi iparunk se rágódjék ezentul az odaát lerágott kővezekokon.

Erre vall ugyanis az osztrák gyárosok szövetsége központi bizottságának legutóbb tartott ülése, ahol szóba kerülne a delegációk fenti megállapodása, roppant hangos felháborodás tört ki a hadügyminiszter eljárásával szemben. Tiltakoznak a magyar álláspont érvényesítése ellen, az osztrák állami gyárakban és műhelyekben fizetett munkadíjaknak a quótába való beszámítása ellen s perhorreszkálják a kompenzáció eszméjét, mely igazságtalanul nyújt előnyt a magyar iparos osztálynak.

Hát jó uraim! Tisztázzuk a kérdést, mert illő, hogy a szomszédok békekességben éljenek egymással s ne akasszák össze szénájukat.

Próbáljuk a kérdést az objektív szemüvegen keresztül nézni s ha önök az évek harczében min-

ket visszaszorítanak, Jupiterre, megadjuk magunkat.

Nézzük csak, honnan is indulhatnánk ki e kérdés vizsgálatában. Nemde a 67. évi XII. törvényekből? Na hát. Lássuk csak, mit is mond ez a törvény? Azt, ugye bár, hogy Magyarország és Ausztria közt mint szövetséges, önálló, független és egyenrangú államok közt minden téren a paritás és viszonyosság elvei tartandók szem előtt.

Már most ezzel szemben nincsen ugye olyan törvényünk, mely ez általános elvi szabály alól kivételt állapítana meg az ipar részletése és a hadi költségek kapcsolatának kérdésében?

És hogyha nincsen, ebből az az következik, hogy amaz általános elv valószínű meg.

Igen ám! de hát akkor miért volt az ezzel ellenkező állapot életben egész 67-től kezdve?

Ez az a kérdés, melyre feleletet adni csak a rekriminációk terén lehetne, ami távol áll célunktól.

Elég az hozzá, hogy most eljutottunk abba a helyzetbe, hogy az eddig főnnálló sérelemért a magyar iparnak — habár nem is teljesen, de mégis valamennyire megszüntettük.

Julesa eláll.

Irta: **Homok.**

Vasárnap délután van.

Olyan a kétemeletes bérház, mint parancskiadás után a kaszárnya. Üres és minden zugában esőnd ül. Az utcákon az ébredő tavasz verőfénye patakzik és a föl-szabadult élet lármája tölti be a levegőt. Ez azon idő, amidőn bemosolyog a tavasz az ablakokon és hívja ki az embereket: gyertek, oly jó idekint, oly lágy a szellő s oly szép, oly ragyogó minden... És az emberek szót fogadnak. Kimennek, itt hagyják téi börtöneiket. Szinte tódulnak kifelé, egyszerre üresek lesznek a magas kőházak. Csak az élet foglyai maradnak bent. A cselédek, a sors drámáinak összetört alakjai, kik valamennyien viselik a láthatatlan nehéz keresztet. Egyik némán, panasz nélkül, a másik pedig váddal az ajkán, melyet azonban senki nem hallgat meg. Az emberek érzik, hogy a rabszolgáknak nincs jussuk panaszkodni.

A bérház egyik vasrácson udvari ablaka előtt egy öreg asszony ül. Szakasztottan olyan, amint így néz kifelé a vasak mögül, mintha rabasszony lenne. Az arca is fonnyadt és a tekintete erősen szomorú. Mellette egy fiatal menyecske áll, kezével a vasrácba kapaszkodik és bmul le az udvarra, ahol homály van és a napfénynek nyoma sincs.

— Elhoztál mindent? — kérdezi lassan az öreg asszony.

— El.
— A ruhádat is?
— Mindent az utolsó szálíg.
— Hát a nagy selyem-kendőt, amibe esküdtél?

A fiatal asszony elfehéredik. A szó megmarkolja a szívét, nem bír szólni... Oh, bár soha föl ne vette volna. Olyan az, mint valami virágos selyem szemfedő.

— Ugy hajította ki utánam... Verje meg az Isten.

— Hát a lila kötőd?

— Azt meg elküldte tegnap.

Az öreg asszony szeméhez emeli a kötője szélét, hogy megtörölje a kisirt, vörös szemhéjakal, melyeknek már nincs könyjük és úgy mondja bánatos lassúsággal:

— Miért nem szenvedtél még velem, miért nem túrtél még valameddig, a jó isten áldja meg a szivedet, lányom.

A menyecske arca elborul. Összeránczosodik rajta a sima, rózsás bőr s csak egy perc, egy szó se kell még hogy kiesorduljon a lelke kristálya.

— Hátha megváltozott volna...

— Anyám...

— Nem gondolod?

— Soha... Nincs annak se szive, se lelke.

— Nincs... Igazad van... Nem anya nevelte azt... Oh, de hogy az, de hogy az...

— Ma egy hete is délelőtt tiz órakor ordított ki az ágyból, hogy hozzak pálin-

kát, mert inni akar... Miből?... Nem volt egy krajcár se... Főlkapta a kaptafát és az oldalomhoz vágta... Ugy sajog még most is a helye, édes anyám.

— Elhiszem, lelkem... Száradjon le a két keze a gazembernek.

— De hányszor voltam ilyen kivert kutya.

— Szegény árvám...

— Azt csak a jó Isten tudja.

Elhallgatnak.

Nem azért, mintha nem volna mondani valójuk, hanem, mert megáradt a szívük keserűséggel és ilyenkor jól esik az embernek, ha csak egy negyed órára is megszakíthatja a beszédet. Olyan ez, mint a kimerült embernek a pihenés. Csakhogy ilyenkor sem bir nyugodni, zsigog a teste a fáradtságtól, mint az elgyötört lélek a fájdalomtól. És néznek némán, csüggedten maguk elé, eközben pedig mint az árnyék elvonul előttük a mult.

A kérges tenyerű asszony, aki ötven esztendősen fejjel ma is cselédbéren keresi meg a mindennapra valóját, visszamegy tizenöt esztendőre, egy őszi alkonyatra, amidőn félig holtan vitték haza az urát a koresmából. Összeszurkálták, összeverték és rá egy hétre ember nélkül maradt a ház. Akkor fölvette az élet nehéz keresztjét és ment a város szívébe, a kétemeletes házakba kenyeret kérni a munkájáért. Az emberek megszánták, adtak neki kenyeret és ezzel megkezdődött a szolgálata, melynek csak egy vigasza van: a szeretet.

Igen természetes, hogy mikor mi azt követeljük, ami eddig jogtalanul az osztrák ipar zsebébe vándorolt, akkor az nem tetszik az osztrák gyárosoknak, azért kezdenek mozgolódní.

Eppen ezért egy cseppet sem ütődünk meg a gyárosok szövetségének ama határozatán, mely nagyban fogadkozik, hogy az illetékes tényezőket mind föl fogja keresni igazának tudatában.

Hozzá vagyunk már ahhoz is szokva, hogy Ausztriában a 67-es kiegyezést egy olyan arzenálnak tekintik, melyben csak nekik kovácsolnak fegyvert.

Azért mi most megelégszünk annak konstatálásával, hogy akár a törvény szellemét, akár betűjét, akár a méltányossági szempontokat tekintjük, mindenképpen csak igazságos lesz, ha két egyenjogú állam között valamely teher és azzal kapcsolatban álló jövedelem ugyanazon aránykules szerint osztatik meg.

S hogy eddig ez nem így volt, jogtalan és méltánytalan volt, amiből azonban csak azt lehet megállapítani, hogy elég gyengék voltunk jogaink védelmében, de semmi esetre sem csináltunk új jogot, mely a régi jogtalanság megszüntetésére irányul.

—h—r.

A muszka civilizáció

— július 8.

Ha valakinek még kétsége lehetne arra nézve, hogy mit jelentenek szép sza-

vak és ideálok hangoztatása Oroszország szájában, akkor csak oda kell nézni a szerencsétlen Finnországra, amelynek mellére most mind a két mancsát ráteszi a muszka medve.

Az orosz civilizáció vérlázító elnyomást és arczipító hűnérmunkát jelent minden néppel és nemzettel szemben, amely szabad levegőért áhítozik, s a sötét üldözésnek gyötrelmét, börtönt és Szibériát minden olyan törekvés ellen, amely a polgárisodásnak legszebb eszméit, az emberiséget, a szabad érzést és szabad gondolatot kívánja szolgálni a rettegett nagy orosz birodalom hatalmi szférájában.

A finn nép az egyedüli, amely a magyarral rokon Európában. Évszázadokon át szabadon élt északi hazájában. Derék, munkás nemzet, amely boldog volt szabad alkotmányában s amely köves és sziklás határai közt nagyfokú műveltségnek és előkelő civilizációnak rakott fészket.

Oroszország sokféle nagy hasznot huzott a kicsiny szomszédától azon a hatalmi felsőbbtség révén, amelyet fölötté gyakorolt. Sok évszázadon át nem is háborgatta a finnek szabad fejlődését. De végre is a zsarnok természete a muszka hatalomnak nem tagadhatta meg magát. Nem tűrhette és el nem viselhette a nép szabadságát közvetlen szomszédságában. S rátette elfojtó kezét a finn alkotmányra.

A fehér császár odaküldötte Bobrikovot, hogy alkalmas módon készítse el Finnország bekebelezését a nagy a muszka gyomorba. Bobrikov kitűnően megfelelt nyomorult hivatásának. Az ismeretes orosz praxis szerint járt el, amely a szerencsétlen Lengyelországgal szemben oly fényesen bevált.

A kormányzó lázadásokat szított, hogy zavarokat támaszson s neki oka és módja legyen hatalmi beavatkozásra. Hazug híresz-

telések, tömérdek álsággal és gonosz fogással és természetesen a pénznek és vesztegetésnek hatalmával egymás ellen izaatta az embereket és a társadalmi osztályokat, hogy alapot nyerjen a rend helyreállítására.

S a rend helyreállítása címén elkövetta a finn alkotmányt és végtelen elkeseredést támasztott az országban. Tudjuk, hogy ez az elkeseredés végre is pisztolyt adott egy ifju kezébe, aki golyót röpített a zsarnok szívébe.

Ezután következik az orosz rendszer folytatása, hasonlóképpen ismert, régi gyakorlat után.

Ha eddig, a finn alkotmányos szabadság eltiprásának első korszakában lehetséges volt beszélni legalább és panaszkodni a haza sorsán: ezentúl belefújnak ott az emberbe nemcsak a keserű szót, hanem a sóhajtást és a lélekzetet is. Most Obolenszki herceg lett Finnország kormányzója, tehát az a férfiú, aki a legkegyetlenebb lelkű ember egész Oroszországban. Most gyanus mindenki, aki él s jaj annak, akit a muszka hatalom gyanusnak itél.

A börtönök megtelnek ártatlan emberek tömegével, köny és vér hulli patakban s a szerencsétlen országon orgiát ül a legsivárabb, a legiróztatóbb rému alam.

A császár, a gyöngéd és a békeszerető, kiadta utasításul az új kormányzónak, hogy Finnország fölbonthatatlanul hozzá csatolandó Oroszországhoz s Obolenszki herceg végrehajtja az utasítást. Végrehajtja úgy, mint a bakó, akinek a bíróság átadja a delikvenst azzal, hogy — hóhér, tedd kötelességedet!

Kifelé, az ország határán túl kihallatszik a sanyargatott népek fájdalmas jajkiáltása. De magában az országban beáll a esendő: a temető néma esőndje.

Mi, magyarok ismerjük ezt a esendet

Az ötödik évébe járó lánygyerek kötelességet ébresztett az anyaszívben. Dolgozott; éjt összeolvasztotta a nappallal, azért mégis sokszor eljutott a megaláztatás göröngyös útjain oda, ahol közel a megsemmisülés, de mindannyiszor megállt, mert egy esdő hangot hallott megcsendülni a háta mögött. És vitte tovább a keresztest... Szaporította az évek szenvedéseit. Elvonta magától a falatot, hogy krajezárt-krajezárra rakva, megmentse leányát a rabszolga-életől... Mert ez az élet nehéz. Könyeket facsar a szemekbe s a szív összeszorul, ha homályos hajnalokon az elhagyatottság érzésével kell járni a vizeskannákkal lefolt a márványlépcsőkön. És mindenünnen, még a gyermekek ajkáról is a parancsszót kell hallania. Soha nem ülhet embertársai közé az asztalhoz, azt kell ennie, amit a tányérjára tesznek...

Kiszinezte ilyenkor a jövőt, hogy talán ő is megmenekül a szolgaságtól, meghuzódik a gyermeke szárnyai alatt, ha azt a jóságért, az összerakosgatott pár száz forintért jóra való, derék iparos fogja elvenni.

A lány mindezekből nem tud semmit. Ő csak arra emlékszik, hogy egy napon csinos szőke ifju hajlott meg előtte. Megfogta a kezét s amint a szemé közé nézett, mosolygott. Olyan esábitó volt ez a mosoly. És olyan részegítő volt a két szemek nézése. Szinte önfelédten viszonozta a fiatal mesterlegény kézzsoritását. És boldognak érezte magát. Azt hitte, új élet következik, melyben örök a szeretet, a napsütés.

S amidőn egy vasárnap délután megcsókolta a lány anyjának a kezét a fiatal ember és férfiú bátorsággal kijelentette, hogy ő Julesát feleségül veszi, az anya, aki

eddig a más kezét csókolta, ettől a szokatlan tisztelettel ragyogó arczezal mondta a legénynek:

— Van az én Julesámnak négyszáz forintja.

De hogy a béréből rakosgatta össze, hogy minden filléren a munka verejtéke csillog és hogy két élet reménysége, boldogsága van hozzá fűzve, arról nem szólt a hallgatáshoz szokott eseléd-anya.

A legény toldta meg a beszédet:

— Kiváltom az iparjogot. Dolgozok a a magam kezére. Nem leszünk a más kutyája, anyám.

Hát ki is váltotta. Azután fölruházkodott, aranylánczot, gyűrűket vett... És az egyszerű mesterlegény később önmagát sem ösmerte meg. A mutogatásban találta kedvét és a dolog helyett a koresmaasztalnál üldögélt.

A második héten pedig megverte az asszonyt, mert kifogásolta, hogy az ő pénzét költi el. Akkor nem mert szólni. Megrettent... Hát ilyen kegyetlen tud az ember lenni.

A rákövetkező hónapban azonban, amidőn egy hajnalon részeg ezimborákkal jött haza az ember, kik majd fölverték a házat az ordítózásukkal és félt a sötétben elmenni pálinkáért, másnap sirva ment el az anyjához.

— Megfogta a hajamat és hanyat rántott — panaszkolta sirva. — A homlokomon itt van a jegy, amint belevágtam a pangli-sarkába.

— Szerelmes Isten, hát miért?

— Komisz, azért...

— Tán félt?

— Ugyan kitől, vagy miért?

És elgondolkozott az anya, uram iste-

nem mitévd legyen. Ilyen volt az ő ura is, az isten nyugosztalja... Majd össze-szoknak.

— Majd megváltozik. Tűrj a Krisztus szerelmier... Én is közbetek megyek, máskép lesz akkor.

Érre azonban nem jött idő. Mikorra a helyét ott bírta volna hagyni, (mert a jó eselédet nem könnyen eresztik a háztól) akkorra a négyszáz forint úgy elment, mint a füst. Az aranylánczos ember vágta a szívébe:

— Mire jön!... Ehol a négyszáz forint-e.

És kivetett az asztalra öt darab ezüstforintost.

— Hát hova titted, verje meg az isten az egészségedet.

Az ember vállat vont, azután becsapta rájuk az ajtót és elment.

Hogy odabent összeborul az anya a lányával, meg hogy belemarkol a hajába, tépi és átkozza a perczet, melyben született, uramisten, miért törődne azzal az ember, aki a kaptafa helyett az asztalt kopogtatta addig, amíg a pénzben tartott... Hát ezt nem látta. De talán jobb is. Az elvetemedett lélek rendszerint ott sebi meg a szívet, ahol ugysis vérzik.

Amint gyötrő lassúsággal tovatűnt a rémes kép, újra megszólal az anya:

— Hát nincs igazság... Se isten, se törvény.

— Nincs, — bölint rá a menyecske.

— Mert ha volna, ez a gazember nem szivná most a szabad levegőt... Hát mi ez!... Ezért dolgoztam én tizenöt esztendeig.

— Elvette az Isten az eszünket, anyám. Mondtam sokszor, hogy milyen alávaló

az elnyomás idejéből, amikor Haynau uralkodott rajtunk. S ismerik ezt a csöndet Orosz-Lengyelországban, ahol a gyermeknek még imádkoznia sem szabad édesanyja nyelvén...

Hát ilyen az orosz civilizáció! S ahová lábát teszi a muszka kolosszus, ezt a civilizációt viszi magával, nyugaton és keleten egyaránt.

Ugy hisszük, nincs és nem lehet józan és jóhiszemű ember, aki nem látná, hogy a japán orosz háborúban melyik hatalom képviseli a civilizáció nemes eszméit s melyik a vad és a — barbár.

A menyasszony harisnyakötője.

— július 7.

Nagyon bolondos, pikáns szerelmi törtérelről beszélnek egyik nagyon közeli városban. A történet hősei: egy sikkes uri leány abból a fajtából, amelyet jukker leányoknak neveznek, egy csinos és felette jóízű fiatal ember és egy pár harisnyakötő. A fiú és a leány jegyesek voltak s ha véletlenül nem találják fel a harisnyakötőt, vagy legalább is az elasztikus fajtáját annak, hát legközelebb fess, elegáns pár lett volna belőlük. De oh, sors! Az az illatos csipkék közé rejtett kis jószág tönkretett egy egész életboldogságot. És pedig igen különös módon: akkor mutatkozott, amikor még nem lett volna szabad mutatkoznia. Csak ennyi volt az egész s mégis milyen nagy baj keveredett belőle.

A szép mátkapár pár nap előtt rendes szokás szerint együtt sétálgatott a menyasszony szüleinek a kertjében. Kar-karban, egymáshoz simulva suttogtak a jövő boldogságról. Akik így látták őket, gyönyörködve mondták: de szép pár ez! A leány magas, karcsu, elegáns, mint egy alapítványi hölgy, ruhája dicséretére vált volna a legjobb női-szabónak is, pláne a halványzöld selyem alsószoknyája, mely oly sejtelenesen suhogott s amelyet kedves kacérsággal emelt meg, hogy minden ritmikus mozdulatnál láttatni engedé az attört nyilas harisnyába bujtatott pompás

kutya, de mindig azt mondja, türjek, majd így, majd úgy...

— Hogyne mondtam volna, mikor mindig a békességet szerettem. Apád se volt különb. Utált az is, én meg éjjel másra mostam, hogy legyen kenyérünk, de ilyen istentelen még se tudott volna lenni.

— Büntesse meg az isten, ott, ahol van.

— Hiszen most is azt mondom, hogy legalább te maradtál volna velem, te kindótlál volna velem. Én majd csak el leszek, de te, te.

— Én?... De nem bírom ám, anyám.

Ismet csönd lesz. Egyszerre könybe lábát az asszony szeme és sirva folytatja:

— Voltam az ügyvédnél is... Az se tud tenni semmit... Hát mit csináljunk, mondd, az isten áldjon meg, mit tudsz csinálni.

A menyecske ráborul az ablak párkányára és kitör belőle a zokogás:

— Mit tudjak, anyám. Majd elállok, el kell aynom, mit tennék mást.

Es sirnak keservesen, mint a gyermekek, akiknek a legkedvesebb játékuk lort osee. A tavasz odakint aranyfénybe öntöztet mindent. Oly szép, ragyogó az ég, a levegő a mindenség és oly sötét vād fogamzik meg itt, a szívek mélyén, oh, mert az emberek egy szóért kerékbe török egymast, az évek szenvedései, nélkülözései árán szörzött vagyont, boldogságot, reményt pedig összetörök és kacagnak diadalmaskodva.

bokákat. S amilyen sikkes volt a leány, olyan volt a fiú is. Az ugynevezett hanyag elegancia a tökéletességig érvényre jutott rajta. Szóval lámpával sem lehetett volna különb párt találni.

Séta közben a leány hirtelen megállt s mialatt arcát teljesen előntötte a vér, alig hallható hangon arra kérte a vőlegényét, engedné meg, hogy bemenjen a közeli lugasba, mert hirtelen rosszul lett fogta el. A vőlegény megijedt s karjával átölelve a leányt, maga akarta a lugasba vezetni. De az hevesen tiltakozott s nem engedte meg, hogy kövesse. A fiú ezt különösnek találta s midőn menyasszonya pár percnyi várakozás után sem adott életjelet magáról, lassan a lugasba lépett és a levelek között bepillantott. Hogy mit látott ott, azt az a levélke árulta el, melyet másnap a postás hozott a mit sem sejtő menyasszonynak.

A jegygyűrű volt benne, meg egy négy-szer összekötözött cukorspárga, magyarázatul pedig e sorok:

„Miután jóízűsémmel ellenkezik, hogy jövendőbeli nőm harisnyakötője cukorspárgából legyen, a gyűrű melléklésével feloldom szava alul stb...”

Eddig a történet. Hogy azóta kibékült-e az érzékeny vőlegény, nem tudjuk. Miután azonban Byron óta, aki azért, mert szerelmesét enni látta, a faképnél hagyta — ilyen bolondot még nem igen csinált valaki, érdekesnek tartottuk ezt a pikáns kis epizódot megörökíteni.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Szünidei önképzőkör. Néhány buzgó középiskolai diák a szünidei pihenőt is hasznosan akarja eltölteni. Ezért azokkal a felsőbb osztályú középiskolai tanulókkal, kik a szünidőt Debreczenben töltik, szünidei önképzőkört akarnak létesíteni. Ebben az ügyben szombaton, e hónap 9 én délután 3 órakor a Kossuth-utca 52. számú házban levő leányiskolában gyűlés lesz, melyen minden középiskolai tanuló megjelenhetik.

Kiutalt kongrua. Kiss Áron püspökhöz érkezett hivatalos értesítés szerint a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tiszántúli egyházkerületi lelkészi fizetések kiegészítését a II. félévre kiutalta. A kiutalt kongrua 105,026 koronára rug.

NAPI HIREK.

Csendőr a templomban.

— július 7.

A rendőri riporter szomorúan kullógott be a szerkesztőségbe:

— Nincs egy fia hír sehol az egész városban.

A redakció kelleetlenül nézett össze: — Nincs? Ez nem beszéd! Hír nélkül nem jelenhet meg az ujság!

A jó fiú még szomorubban vánszorgott el s csak egy óra múlva tért vissza, de már akkor ragyogott az arca. A szemében büszke láng vetette föl magát.

— Van már hír, még pedig szenzáció! — örvendezett a szerkesztő asztalánál.

— No lássa, van, ha akarja, hát csak elő vele.

Saját tudósítónk szivarra gyújtott olyan mozdulattal, mint Beniczky né grófjai, aztán elbeszélte a nagy eseményt.

— Tegnap délután lakodalom volt a városban. A római katolikus templom szorongásig megtelt násznéppel s az ifjú pár boldogan várt a pap áldására. Amint

a lelkész befejezte imáját s összeadta a fiatalokat, hirtelen kavardás támadt az oltár körül. A menyasszonyt egy csendőr vitte el.

— Érdekes, nagyon érdekes, de tudja a csendőri közbelépés okát is?

A rokonszenves ifjú mélyen hallgatott.

— Feleljen, feleljen! — sürgetik mindenfelől.

Derék riporterünk egy szellemes fordulattal még mélyebben hallgatott.

— Beszéljen már, gondolhatja, hogy egy hirt, aminek nincs meg a vége, nem lehet megírni.

— Dehogyan lehet.

— Hát miért vitte el a csendőr a menyasszonyt?

— Hm, egyszerű a dolog, — szólalt meg munkatársunk pokoli nyugalommal — mert a csendőr volt a vőlegény.

— **A városháza könyvtára.** A városi tanács már régebben elhatározta, hogy rendszeres könyvtárt létesít és a könyvtár rendezésével Konecz Ákos tb. tanácsnok, levéltárnokot bizta meg. A könyvtár helyiségeül a kistanácsstermet, ahol azelőtt az anyakönyvi hivatal esketési helyisége volt és ahol jelenleg a tanács üléseit tartja, jelölte ki a tanács. A könyvtár berendezésének most már mi sem áll útjában, mert elkészültek a könyvszekrények. Az egyszerű, izléses, csinos kivitelű nagy könyvszekrényeket, négyet, ma reggel helyezték el a könyvtár szobájában.

— **A vízvezeték terve.** A tanács mai ülésén jelentette Körner Adolf tanácsnok, hogy a városi vízvezeték terve megérkeztek. A tanács ezzel kapcsolatosan megbizta a főmérnököt, hogy a vízvezeték szabályrendeletét készítse el.

— **Személyi hír.** Materny Lajos főesperes ma Miskolcra utazott számvizsgálatra.

— **A közjegyző balesete.** Tegnap délután hat óra körül Balogh Géza kir. közjegyző a Kossuth utcán séta közben a sinek között megbotlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy fejét a sinvasba vágta. A közjegyzőt azonnal elborította a vér. Két ismerőse, kik épen arra jártak, kocsiba ültették s a súlyosan sérült közjegyzőt lakására vitték. Ugy értesülünk, hogy állapota nem veszélyes.

— Papp László fegyelmi ügye.

Élénk emlékezetében van még a debreczeni közönségnek az a feljelentés, melyet Hajdu Gyula volt városi tanácsnok tett a városi tanácsnál és amelyben elmondja, hogy Papp László a városi szeszkereskedés vezetője több ezer korona erejéig megkárosította a várost, mert illetéktelenül utalták ki és vette fel a jutalékot. Papp László ahelyett, hogy vizsgálatot kért volna maga ellen, durván megtámadta Hajdu Gyula tanácsnokot. A tanács ezért fegyelmi vizsgálatot rendelt el Papp László ellen és ugyanakkor a közgyűlés is bizottságot küldött ki annak megvizsgálására, vajjon tényleg jogtalanul vette-e fel Papp László a több ezer korona jutalékot. Mit végzett a közgyűlés által kiküldött bizottság, az titok, mert ez a bizottság — ugy látszik, a feledés fátyolát borította erre az ügyre. A fegyelmi vizsgálat azonban folyik. Bészler Károly tb. főjegyző, tanácsok vezetői és nagyrészt már be is fejezte. Néhány tanu kihallgatás van még hátra

kiknek kihallgatása azért késett, mert az a vizsgálatot vezető Bészler Károly több hét óta betegeskedik. — A nyári szünet után Bészler Károly folytatja a kihallgatást és befejezése után átteszi a főügyészhez véleményezés végett.

— **Óry Mihály meghalt.** A kegyetlen halál Debreczen városát egyik legderakabb polgárától fosztotta meg. Óry Mihály tegnap délután Budapesten meghalt. Hétfőn utazott fel a fővárosba, hogy magát a fővárosi orvostanárok gyógykezelésének vesse alá. A tél óta betegeskedett, erős fejfőrsökben szenvedett. Betegen jelent meg a legutóbbi városi közgyűlésen is, hogy a csendőrség behozatala ellen leadja szavazatát. Vejei Zöld János, Szentesi János és Nyilas István tegnap estefelé kapták meg táviratilag a gyászhirot, amelyre a család tagjai rögtön felutaztak Budapestre. Óry Mihály 61 éves volt. Hét gyermekén és három vején kívül Debreczen város polgárságát, a függetlenségi pártot és a református egyházat is mélyen sujtja halála. — Az elhunyt jellemző polgár éiünk részt vett a város ügyeiben. tagja volt a törvényhatósági bizottságnak, amelynek közgyűlésein felszólalásai mindig érdeklődést keltettek. Partuaknak egyik erős, rendíthetetlen, elvű oszlopa, a Függetlenségi-körnek egyik alelnöke volt. A ref. egyház ügyeinek viteleiben mint presbyter szolgált a közjót. Egész élete a szigoruan becsületes munkásság, a polgártársai javára irányuló hasznos köztevékenység mintája volt. A család azonnal intézkedett, hogy Óry Mihály holttestét hazahozzák. — A holttest hazaszállítását a Gebauer-féle temetkezési intézet budapesti fiókja intézte és az ma délután fél négykor fog Debreczenbe érkezni a gyászoló családtagok kíséretében. Temetése szombat délután lesz.

— **A légszeszgyári igazgató tanulmányutja.** Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgató három heti tanulmányutjáról hazatért. A légszeszgyári igazgató tisztán a város érdekében, saját költségén tette meg ezt a tanulmányutat, hogy a szerzett tapasztalatokat a vállalat érdekében érvényesíthesse. Debreczeni Jenő igazgató elsősorban a Hannoverben tartott nagy nemzetközi gázkongresszuson vett részt, azonkívül Lipse, Dortmund, Mannheim, Ludwigshafen, Mainz és Nürnberg városok légszeszgyárait tanulmányozta, mint amelyekben az utóbbi években nevezetesebb műszaki újítások kerültek ki próbálásra. A szerzett tapasztalatok közül nem egyet Debreczenben is meghonosít és tanulmányutjáról bővebb jelentésben számol be a tanácsnak.

— **Felelősség a csendőrség ügyében.** Minden nyáron, a rekkenő hőséggel egyidejűleg beköszönt az ugynevezett ugorka szezon. Ilyenkor szokták fölleveníteni az ujságok a fiúmei tengerben felbukkanó czápát s más hasonló rémes dolgokat. Azonban a czápák már nagyon lejárták magukat, de azért szenzáció kell. A „Debreczeni Függetlenségi Ujság” aztán úgy segít magán ilyenkor, hogy a nála már nem szokatlan formában támadja Kovács József polgár-

mestert. Hogy van-e reá oka, vagy nincsen, az mellékes, a fődolog a mindenáron való okvetlenkedés. Mai számában is azt írja a „Debr. Független Ujság”, hogy a közgyűlésnek a csendőrség behozatala ügyében hozott határozatát azok, akik a csendőrség behozatala mellett foglaltak állást, megfélebbezik, és ennek ki lenne más az oka, mint a polgármester. Ennek a hírnök a közlésénél megint csak a szándékos roszakarat vezérelte a D. F. Ujságot, mert a csendőrség behozatalát úgy eltemette a közgyűlés, hogy azt senki ember fia egyhamar fel nem támasztja és nem támaszthatja. — Azt ugyanis mindenki tudja, hogy a közgyűlés, szavazattöbbséggel a napirendről levette a csendőrség kérdését. Minden jogérzékkel bíró embernek tudnia kell — s ezt a D. F. Ujság is tudhatná — hogy ilyen esetben felelősségnek helye nincsen, mert nincs mit megfélebbezni. Ahoz pedig Tisza Istvánnak sincs hatalma, hogy Debreczen város törvényhatósági bizottságára tárgyalás céljából rá erőszakoljon olyan kérdés tárgyalását, amit a közgyűlés többsége elvetett, illetve levett a napirendről.

— **Tennis verseny.** Általános lawn-tennisz versenyt készülnék tartani a sport hívei Debreczenben. A versenyen, amely a hó végére van tervezve, résztvehet minden tenniszező hölgy és férfi.

— **Jánosi Zoltán gyásza.** Széles körben meleg részvétet keltett az a nagy csapás, amelyet a sors a debreczeniek nagyrabecsült és őszintén szeretett poéta-lelkészére Jánosi Zoltánra és fiatal feleségére mért. Háromhetes kis leánykájuk, Erzsike, ma örökre lezárta szempilláit, mély gyászba borítva a kegyetlenül sujtott szülőket.

— **Állami ménék selejtezése.** A ménteleposztálynál a hó 15-én reggeli 9 órakor veszi kezdetét az állami ménék selejtezése, amelyre a földmívelésügyi miniszter Budaházy Kálmán miniszteri titkárt küldi le.

— **Szünőben van a sertésvész.** Hajdúvármegye területén a sertésvész szünik. Tegnap Püspökladányt is feloldották a sertészárlat alól.

— **Csizmadiák ügye a törvényszék előtt.** A helybeli csizmadiák közül számosan panaszkodnak a csizmadia áru-csarnok azon határozata ellen, hogy a Margit-fürdő telepen működő termelő szövetkezet készítményeit a csizmadia színben árulni nem szabad. A törvényszék nemrég ki is mondotta, hogy a panasz jogosult, — az áru-csarnok határozata szerzett jogokat sért, s mint ilyen megsemmisítették. Most tehát már a termelő szövetkezettől vásárolt csizmák árusítására az áru-csarnok tagjainak újra joguk van épp úgy, mint bármely más műhelyből (nem gyárból) beszerzett csizmák árusítására. A törvényszék határozata az áru-csarnok tagjai közt megfogja szüntetni az említett tilalom miatti elégtelenséget.

— **Elhagyott néma.** Panaszkodni ment a rendőrségre ma egy néma ember, de bizony a panaszát nehezen értették meg. A siketnéma iskola igazgatója annyit tudott kivenni belőle, hogy tegnap délután felesége három gyermekével kocsióra ült s a városból elhajtott. De sem azt, hogy kicsoda, sem azt hogy honnan jött, a néma férjből kivenni nem lehetett. Most pedig azt sem tudja hová, csak menni akar a felesége után, de bizony azt nehezen találja meg.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Lakatos Ida róm. kath. 19 éves,

Fracásnyi Ferencz ev. ref. 65 éves, Aszalós Józsefné Both Mária ev. ref. 44 éves, Gebai Margit ev. ref. 8 éves, özv. Szathmári Sándorné Aliben Sara ev. ref. 75 éves, Orbán János ev. ref. 67 éves.

— **Kolduló szabó.** Sommer Sámuel szabót koldulásért elfogták. Sommer a Piac utcán házról házra járva koldult és ezért, valamint azért, mert sem állandó foglalkozása, sem pedig bejelentett lakása nincs, eltoloncolják.

— **Aratás.** Hullámzó aranykalászos tenger borítja a rónákat, megérett a buza. Az egész országban villog a sarló, peng a kasza: erős legények, kipirult arcú leányok gyűjtik garmadába az Isten áldását. Korán, amikor még alig dereng, kezdődik a serény munka és napszállta utánig, amíg teljesen besötétedik, eltart. Nincs fáradtság abb, nincs nehezebb munkája a világnak, mint az aratás. De nem is vág olyan rendet a világ egy földmívelő népe sem, mint a magyar munkás. A marokvető leányok vidám nótázása közben pihen meg a munka későn este és alig öt órai nyugalom után megújult erővel folytatódik. Debreczen határában már mindenütt aratnak. A tanyai szérűkőn és a cséplőkertekben a hatóság emberei már kijelölték a tűzvonalakat a cséplőgépek számára. Az aratás most már nem tart sokáig és a jövő hét végén sok helyen kezdetét veszi a cséplés.

— **Zichermann bácsi nem halt meg.** A Debreczeni Független Ujság mai számában az áll, hogy Zichermann Herman, volt lapkiadó Budapesten meghalt. — Ez a hír tévedésen alapul, mert igaz ugyan, hogy Zichermann bácsi nagy betegen fekszik a fővárosi Gräuveld-féle szanatórium-ban, hol operálták, de még él.

— **Egy község csődje.** Esztergom-megyei Tokod község rendkívüli súlyos anyagi zavarok közé jutott azáltal, hogy a magyar általános köszémbánya részvénytársaság tulajdonát képező határbeli köszémbányák viz alá kerültek és az üzemet beszüntették. Miután a község a zavarokkal megbirkózni nem tud, a vármegye a község vagyonának kezelésére zárgondnokot nevezett ki, azonban alig van kilátás arra, hogy a község lakossága a pénzzavarok elől meneküljön. Ezért a község előljárósága gr. Tisza Istvánhoz, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnökhöz a bajok orvoslása végett küldöttséget menesztett. A miniszter ígértett tett, hogy hatáskörében mindent el fog követni, hogy a község pénzügyi zavarai szanáltassanak.

— **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

Az ipartestület előljárósági ülése.

— július 7.

Tartalmas és gazdag tárgysorozat jellemzi az ipartestület tegnapi ülését, amelyen az elnökség a múlt havi működéséről számolt be.

Az eleven élet, szakszerű tárgyalás és az a meleg érdeklődés, amely az előljáróság tagjait ezen gyűlésre összehozza bizonyíté-

kát képezi egy pár csendes, de hangya-szorgaimu és ami fő, eredményes munkásságnak. A gyűlés lefolyása a következő:

Tanonczzabadosítás.

A gyűlés első tárgya a tanoncok felszabadosítása volt. 16 tanonczot szabadosítottak fel és láttak el díszes szabadosuló-levéellel. Ezek közül Szöllösy Sándor kőmives tanoncz ipari és iskolai jeles eredményéért arany éremmel is kitüntettetett.

Thaly Kálmán az ipartestületnek.

Az ipartestület az ipari érdekeknek a képviselőházban leendő védelme és támogatására dr. Thaly Kálmán városunk egyik képviselőjét kérte fel, ki az ipartestülethez küldött levelében a felszólítást örömmel fogadta és a megtisztelő bizalomért hálás köszönetét fejezte ki, mit az előljároság örömmel vett tudomásul.

Elkésztett jelentés.

A kamara múltévi jelentését megküldvén, az előljároság elhatározta, hogy amennyiben az csak az utolsó órában érkezett, ezen jelentéssel csak a legközelebbi gyűlésen foglalkozni.

Két napi munkaszünet.

A kamara nyilatkozatra hívta fel az Ipartestületet, hogy amennyiben Szt. István napja szombatra esik és így a rákövetkező vasárnap miatt 48 óráig kénytelen szünetelni: — szükségesnek tartja e az Ipartestület, hogy a kereskedelemügyi minisztertől augusztus 20. napjára munkaszünet felfüggesztése kérelmeztesse.

Az ipartestület, amennyiben a vásárnap munkaszünetet szabályozó kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében az ipari munkák vasárnap délelőtt 10 esetleg 12 óráig való végzése különben is megvan engedve, az ipari munka felfüggesztését csak a pékiparra tartja szükségesnek, mint amely iparüzem szünetelése legközvetlenebbül érinti a nagy közönséget.

Az ipartörvény módosítása.

A folyó évi május hó 8 ikán Budapesten tartott országos értekezlet felterjesztését küldöttségileg nyújtotta át a miniszternek, amely felterjesztésre a miniszter leiratilag válaszolt. Ezen leiratában a miniszter az ipartörvény módosítását a vásárnapnak, házalásnak, fegyencziparnak és a közszállításnak mielőbb rendezését kérte, mit az előljároság örömmel vett tudomásul.

A műhelytelep tanonczvizsgálója.

Örömmel fogadta az előljároság a m. á. v. gépjávitóműhely főnökségének a tanoncz évszáró vizsgálatra történt meghívását és elismeréssel nyilatkozott a vizsgálaton felmutatott szép eredményről.

Karácsonyi kiállítás.

Elhatározta az előljároság, hogy az év folyamán a múlt évekhez hasonló karácsonyi kiállítást, illetve vásárt rendez. E célból a mesterekhez felhívást intéz, melyben felszólítja őket hogy a kiállításon úgy maguk részt vegyenek, mint tanonczokat erre buzdítsák. Az e tárgyban felolvasott lelkes felhívást az előljároság elfogadta és azt sokszorosítva a mesterek közt kiosztatni határozta. (A felhívást alkalmmilag szószerint közölni fogjuk.)

A tanoncziskola hiányai.

A cipész és asztalos iparosok egy beadványt intéztek az ipartestület előljároságához, amelyben az iparos tanoncziskolai szakoktatásra nézve fejezik ki véleményüket. A szakoktatás eredményét nem tartják kielégítőnek és arra kérik az ipartestületet,

miszerint hasson oda, hogy tanonczok szakoktatása minél előbb gyakorlati kezébe helyeztessék. Az előljároság a beadványokat egy személyes jellegű panaszszal együtt, saját véleményével ellátva, illetékes elintézés végett a tanoncziskolai felügyelő bizottsághoz teszi át.

A főkapitányság ellen.

Az előljároság felháborodással vette tudomásul a rendőrfőkapitányságnak egy konkrét esetben hozott, nemcsak az ipartestület határozatával, de a törvénnyel és miniszteri elvi határozatokkal ellentétben levő határozatát és a sérelem orvoslása céljából a felettes hatósághoz leendő felterjesztését határozta el.

Az ácsok és kőművesek.

A kőművesek és ácsok ismert ügye letárgyalatván; amennyiben a kőművesek beadványukat az ipartestület mellőzésével közvetlen a kamarához nyújtották be: a kőművesek ügyével ezuttal foglalkozni nem tud; ami pedig az ácsok beadványát illeti, az ács ipari érdekeknek a kőművesek ipari érdekével leendő kiegyenlítése céljából a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő felterjesztés elkészítését határozta el.

Apróbb ügyek.

A hó 3-ikán Békés-Csabán tartott csizmadia nagygyűlésre küldött képviselő költségeinek fedezésére 30 koronát szavazott meg.

Ezután jelentés tétetett az ügyforgalomról, a szakosztályok működéséről, a hó folyamán eszközölt iparváltásokról és beszüntetésekről, mire a gyűlés a folyó ügyek letárgyalása után este 8 órakor véget ért.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 7.

A képviselőház mai ülésén a költségvetési vitához elsőnek Molnár Jenő szólott a javaslat ellen.

Papp Zoltán csodálkozik azon, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök korában Héderváry bánnal megférhetett a most kiderült ellentétek dacára. **Élesen bírálja Bánffy-t, aki elősegítette Tisza kormányzását. Ezért nem is bizik benne, dacára, hogy most az ellenzékhez hajk, 60 éves korában új pártot alakít a Kossuth-párttól kikölcsonzött program alapján.** A költségvetést nem szavazza meg.

Weszolovszky, tót nemzetiségi képviselő a telepítést szorgalmazza.

Vasutasok pöre.

Budapest, július 7. A rákosi vasutasok perében a budapesti kir. büntető törvényszék ma délelőtt folytatott főtárgyaláson befejezte a bizonyítási eljárást. A védelem által megnevezett 9 tanuból hatnak a kihallgatásától a védők elállottak, miután a kihallgatott három tanu is eléggé beigazolta, hogy a vádlottak közül többen a zavargásoknál ott se voltak. Ma délelőtt a perbeszédnek kezdtek.

Orosz-japán háboru.

Budapest, jul. 7. Ide érkezett újabb hírek szerint Liaojangtól 25 mértföldnyire két nap óta heves ütközet folyik.

Vérengzés és Vampeticsben.

Budapest, július 7. A Vampetics városligeti kert vendéglőjében tegnap este történt véres jelenet ügyében, úgy a katonai, mint a polgári hatóság folytatja a vizsgálatot. A fiatal emberek azt állítják, hogy Schmiedt főhadnagy azzal, hogy rájuk kiáltotta megvetőleg „Weg!“ lealázva és sértve érezték magukat. Schmiedt főhadnagy viszont azt vallja, hogy amíg lehetett, kerülte az összeütközést. A sérült fiatal emberek különben is kötekedők hírében állanak. Valószínű, hogy Schmiedt főhadnagyot büntetés nem éri. Csupán áthelyezik.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— július 7.

Készáru: változatlan.

Buza áprilisra	8.94—8.95
Buza októberre	8.94—8.95
Rozs áprilisra	6.59—6.60
Rozs októberre	5.22—5.23
Tengeri júliusra	5.35—5.36
Tengeri augusztusra	5.64—5.65
Zab októberre	6.18—6.20
Repcze augusztusra	

IRODALOM.

Vasuti sztrájk története című mű már megjelent, írta Murányi Miklós és kiadta a Tolnai Világ Lap kiadóhivatala, igen csinos kiállításban. A könyv a vasutasok mozgalmának teljes történetét felöli, kezdve 1884-től egészen a 13-as bizottság fölött elhangzott felmentő ítéletig. A könyv felöli a sztrájk érdekesebb mozzanatainak fénykép felvételeit ötven képben. A mű terjedelme 160 oldal, ára bérmentve 1 korona. Megrendelhető Bpest, VII. Károly-körut 9.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A közérkölcsiség és a tisztesség nevében fordulok a tekintetes Szerkesztőséghez, kérve panaszos soraimnak helyet adni kegyeskedjék.

Természetesnek találom, hogy nyáron át gondol a főkapitány a közönség szórakoztatására és engedélyt ad heteken, hónapokon át orfeumoknak.

Magam és családom is nem egy ízben elmentünk az orfeumba és előadás után a Bika-kávéházba, hogy a cigányzenét élvezzük.

Valahányszor a Bika-kávéházban voltunk, intelligens uri közönséget találtunk ott, kik velünk együtt hosszabb ideig elüldögélve elbeszélgettünk.

A minap is előadás után betértünk a Bika-kávéházba és élveztük Rácz Károly pompás zenéjét.

Nem telt bele negyedóra sem, az orfeum csillagai is bejöttek. Ez ellen senkinek kifogása nem lehet, de az már nem helyesíthető, sőt elítélendő, hogy két orfeumi hölgy pezsgőzés közben annyira meglepedkezett magáról, hogy poharakat törtek, majd a telt kávéház szemeláttára ölekeztek a társaságukban ülő urakkal.

Tekintetes Szerkesztő ur! Nem tartozom azok közé, kik minden esekélységben a közérkölesiség megsértését látják, de ez a viselkedés felháborított nemcsak engem, de másokat is.

A kávéház tagadhatatlan mulatóhely, de azt hiszem, Debreczen elsőrendű kávéházában még sem lenne szabad olyan viselkedést tanusítani, amilyen csakis a szeparékban szokott lezajlani és amely felett mindenki megbotránkozik. Véleményem szerint első sorban a kávéház tulajdonosának lenne kötelessége kávéháza jó hírnevét megőrizni, mert ha ilyen esetek gyakrabban előfordulnak, tisztességes család nem teheti be lábát a kávéházba, de ha már a vendéglős nem teszi, a rendőrfőkapitány urnak lenne kötelessége a közrend és közérkölesiség nevében az ilyen botránnyos viselkedésnek elejét venni.

Hogyan tegye ezt, erre nézve tanácsot nem adok, a főkapitány urnak szátféle módja van, hogy hasonló felháborító esetek megismétlésétől megkímélje a jó izlésű közönséget.

A közlésért hálas köszönetet mondva, maradok a tekintetes Szerkesztőségnek
kész híve

Egy családapa.

Furesa klubok.

— július 7.

New-Yorkban klub alakult, amely a „cézitalan udvarlást”, vagyis az olyan udvarlást tüzte ki feladatául, amelynél a házasság ki van zárva. Egy csomó fiatalember állott így össze elszánta, hogy azoknak a fiatal leányoknak udvaroljon, akik nem várnak semmiféle házassági ajánlatot, hanem meg vannak elégedve, ha az idejüket ilyen komoly célt kizáró udvarlással fogyasztják.

A lovagjaik elkísérik őket a színházba, a mulatságokra és általában még sokkal udvariasabbak is a szerelmes udvarlóknál. Azok a párok, akik házasság által a klub alapszabályait megsértik, ötven dollár bírságot fizetnek és egyszer s mindenkorra kizáratnak a klubból. Néhány pár már ki is fizette a bírságot és el is szenvedte azt a kötelességet, hogy a kárpótlásul valami nagy lakomát csapjon a klub javára.

Hasonló furesa klub működik Chicagóban is egy idő óta. — Tagjait mind Józsefnek hívják, akik megfogadták, hogy csakis Mária nevű hölgyeket vesznek el feleségül.

Az ember azt hinné, hogy ennek a társulásnak az alapja talán a szentírásban gyökeredzik. De aki ezt képzeli, az erősen csalódik. A klub egyszerűen úgy jött létre, hogy három pár egy kirándulásra legnagyobb csudálkozására konstataulta, hogy a három férfi egytől-egyik József, a három nő pedig sorra Mária.

Arzolásban, Illinois államban van egy klub, amelynek tagjai megakadályozzák, hogy az ismerős hölgyeknek nem klubtagok is udvarolhassanak. Egy fiatalembert, akit megcsiptek, ugyancsak meggyötörtek. A klub feje többedmagával elment ahhoz a házhoz, amelyben az idegen ifju kurizált és kihivatta. A gyanútlan ifju kijött, hogy ugyan ki mit akar vele. Akkor zsákot auztak a fejére, elhurcolták egy fához, köteleket kerítettek a nyakába s már-már fel-

huzzák egy ágra, ha véletlenül emberek nem jönnek arra, akiktől a „klub” úgy megijedt, hogy kerekét odoott. Az áldozatot, aki elájult, úgy szabadították ki a szerencsétlen véletlen küldöttei.

Efféle szervezetek különben Svájcban is vannak. Sok faluban a legények szövetségbe lépnek és megakadályozzák, hogy más falubeli legény udvarolhasson az ő falujok leányainak. És ugyancsak vigyáznak az egyesület tagjai, hogy betolakodások ne történjenek. Elővigyázatból titkos jel-szavuk is van, amelyet gyakran megváltoztatnak s a más falubeli szerelmes legénynek aztán kevés is a reménye, hogy szerelme tárgyához jusson.

Amerika egyik városában még egy érdekes klub alakult, amely azonban csak hamar fel is oszlott. Ennek a tagjai meg arra akarták kényszeríteni a fiatal hölgyeket, hogy maguk fedezzék bizonyos kiadásait, ha színházba vagy más mulatóhelyre mennek. Ez nagyon felháborította annak a városnak a fiatal hölgyeit, ugyanynira, hogy egy ideig fiatal urak nélkül szórakoztak. A fiatal urak aztán nem bírták ki a bőjtöt, beadták a derekukat. Bocsánatot kértek és azóta figyelmesen fizetik a ciztromos-vizet, a gardrob jegyet s más effélet.

Takács Zoltán tragédiája.

A hires bankóhamisító megőrült.

— Saját tudósítónktól. —

— július 7.

A szegedi fogháznak régi lakója, aki a börtönben a humert képviselte. Jókedvű volt, szípotkázó szellemű volt és a börtön lakóit, de néha a komoly bírókat is megnevettette mókáival, adomáival. A szemüveges ur, a volt nemzeti hős, később bankóhamisító, közben Berecz büntársa.

Dr. Takács Zoltán tegnap átlépett az idegbajos emberek sorába. Nem a veszedelmes fajtájuk közé. Dr. Takács Zoltánon kitört a röhgő idegesség. Ha áll, ha ül, ha mozdul, ha maga van, vagy társaságban ül, röhej búfög ki a száján. Inkább vakkanáshoz hasonlít, mint kacagáshoz. Ilyenkor szeméi savószínűkké válnak, halántékán kiduzzadnak az erek, görcs feszíti a lábait és egy-egy röhgés után néhány perczig bambán elméláz, aztán újra kezd a röhgést.

Ezt a tünetet régen észlelik rajta. Istentiszteleteken szakadatlanul röhgött, úgy, hogy a gyülekező helyről ki kellett őt tiltani. Azontul kiröhögte, ha társai hitük-ről elmélkedtek és a jó Istentől várták a sorsuk jobbra fordulását. Dr. Takács Zoltán valósággal üldözte a jobb indulatokat — kacagással.

Tegnap az ügyészség kívánságára megfigyelés alá helyezték dr. Takács Zoltánt és egyelőre a rabkórházba szállították. Annyit már nyomban konstataáltak, hogy dr. Takács Zoltán nagy mértékben idegbajos és hogy nemsokára kitör rajta a téboly.

KÖZGAZDASÁG.

A cs. kir. szab. Adriaai biztosító-társulat. 1903. évi üzleti jelentése és zárszámadatai, melyek folyó évi április 28-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmazzák: Az életbiztosítási osztályban 51,634,879 K biztosított tőkéről szóló ajánlatok nyújtattak be, melyek ellenében 45,523,303 K biztosított összegről állították ki kötvények. A biztosítási átlag az év végével kerek 276 millió tőke és 719,290 K járadékbiztosítá-

sokra rugott, minélfogva a tőkebiztosításoknál 20,958,564 K. tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 11,720,578 K vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes összegek s az esedékes járulékok 5,210,589 K kifizetését tették szükségessé. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az idei 200,000 koronát tevő átutalás folytán 1,700,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjviteljei 1903. december 31-én 74,097,382 koronát tettek ki és a múlt évhez viszonyítva 5,958,215 korona emelkedést mutatnak. A tűzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 20,869,390 K, az előző év 19,316,531 K díjbevétele ellenében. A szállítmány-biztosításokért 1,507,651 K és betöréses lopás elleni biztosításokért 222,753 K. vételeztetett be; ez utóbbi három ágazatban visszbiztosítások czimén 10,150,442 K s károkért 15,171,325 K a visszbiztosítók részének levonása után pedig 7,958,258 K fizettetett ki. Ezen három ágazat díjtartaléka 13,201,675 K, s a visszbiztosítók részének levonása után 7,264,776 koronát tesz ki. Az árfolyam emelkedés folytán december hó 31-én mutatkozó 549,437 korona az árfolyam ingadozása tartaléknak utaltatott át. B) mérleg rendelkezési nyereség-tartaléka 200,000 koronával 1,400,000 koronára emelkedett fel. A közgyűlés jóvá hagyta az igazgatóság ama javaslatát, hogy az ujonnan létesített nyugdíjpénztárt 250,000 koronát tevő rendkívüli javadalmazásban részesítse. Osztalék czimén részvényenkint, úgy, mint tavaly 180 korona kerül kifizetésre. A különféle tartalékok 1903. december 31-én 89 millióra emelkedtek és pedig: a díjtartalék (visszbiztosítás levonásával) 75,689,676 korona, pótdíjtartalék kamatláb leszállítására 1,700,000 korona, nyereségtartalék 7,413,341 korona és árfolyam-ingadozása tartalék 4,250,017 koronára.

REGÉNY CSARNOK.

Tous les trois.

Irta: **Kampis János.**

2

Csend van. Csak a kártyák egyhangú ketyyenése hallatszik, amint szabályos ütemben hullanak egymásra a zöld posztós játékasztalon.

Egyszerre berohan a tanár ur egy esti ujsággal a kezében.

— Na hát, ez óriási! — kiáltja. — Ide hallgassanak: Érdekes esküvő. Ma reggel 8 órakerdekes esküvő volt a központi papnevelő intézet házi kápolnájában. Kartaly Széver, a központi hitelbank vezérttkára vezette oltárhoz Bokor Aranka kisasszonyt Bokor István nagyszéki birtokos bájos leányát. Az esketést Horgoss János apátplébános, a vőlegény régi barátja végezte. Ez az esemény élénk meglepetést fog kelteni, mert a jeles pénzembert mindenki megrögzött agglégénynek ismerte. Hallottak ilyet? Ma reggel 8 óraker! És ez a Széver, meg ez a páter úgy ülnek itt, mintha semmi se történt volna.

Az osztálytanácsos persze megint kijött a sodrából.

— Hallatlan! Micsoda ember! Szervusz Széver, gratulállok, nagyszerű, hihih! — és hátba vágta Kartalyt.

II.

Rendes novellában most az történik, hogy a hős leteszi a kártyát, rágyújt egy cigarettára és beszélni kezd.

— Hallgassatok ide... Satóbbi.

— Ha önök Kartaly Szévertől is ezt várnák, akkor ugyan soha meg nem tudnák, a házassága történetét.

Bal kezével a kártyával, ameyről lesem vette a tekintetét, szó nélkül odanyuj-

totta jobbát az osztálytanácsosnak és a vaskereskedőnek.

— Pasz, — mondta aztán teljesen elfogulatlan hangon.

— Micsoda? — fortyant fel az osztálytanácsos. — Már megint? Hiszen ez... kutya terem... hm, hm... — s csak úgy fuldoklott, amint nyelte vissza folytatását.

A Kartaly dolgát hát már csak magának kell elmondanom.

III.

Kartaly nem a 48 éves koráig agglégény, mintha a házasság ellen elvi kifogásai lettek volna.

Egyszerűen nem volt rá ideje, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék.

Reggel 9 órától d. u. 3-ig a bankjában volt. Akkor haza ment, megebédelt, (otthon főzött), kis éledt, azután átöltözött és elment a kaszinóba. Nyolcz óra után már megint otthon volt, vacsorázott, elszivott még egy-két szivart, átfutotta a külföldi lapok közgazdasági rovatait, azután lefeküdt. Tíz órakor már rendszerint aludt.

Társaságba soha sem járt. Nem nőgyűlöletből, hanem megszokásból. Az életmódja lassankint formálódott ki azzá a legényes sablonná, amelyben most már nagyon jól érezte magát. Sőt eszébe se jutott, hogy ez valaha másként is lehetne. Ellenkezőleg, bántotta minden legkisebb zavar, mely napirendjének pontos lepergését fenyegette.

Ösztönszerűleg ez az érzés támadt, mikor egy napon a hivatalában Bokor István névjegyét tartotta elébe az inas.

A következmények igazolták az ösztönét.

Bokor István régi jó barátja volt Kartalynak. Együtt iskoláztak Kőrösön. Később együtt cipelték a borayut. Nagyon szerették egymást és — akkor — szinte elválhatlanok voltak.

Az élet persze hamar elválasztotta őket. Kartaly bankügyletekbe furódott, Bokor pedig hazament Nagyszékre gazdálkodni. Maradt neki az apja után 250 holdja. Jól meg lehetett élni belőle. Meg is házasodott, de pár évi házasság után magára maradt a kis Arankával. Özvegy emberré lett.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

Uj fényképészeti szaküzlet!

Van szerencsénk a t. amateur-fényképészek szives tudomására hozni, miszerint Kossuth-utca 13. sz. a. levő üzlethelyiségünkben (bejárat: ifj. Gyürky Sándor papirkereskedésben)

fényképészeti ✧ ✧ ✧
✧ ✧ ✧ ✧ szaküzletet

rendeztünk be.

Mindennemü fényképészeti cikkek raktaron vannak és azokat gyári áron árusítjuk.

Tisztelettel

Csokonai-nyomda
Ruzicska Gyula és Társa.
Debreczen, Kossuth-u. 13.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 ar. 8 fillér

ÜGYVÉDI irodába ajánlkozik egy már e szakban gyakorlat felett rendelkező, jó írásu felső leányiskolát végzett fiatal leány. Czim a kiadóban.

ELADÓ egy kellemes s tiszta hangu Excelsior Phonograp 45 drb bejátszott hengerrel: Csapó-utca 86. sz.

KIADÓ ház nagy udvarral. Hunyadi-utca 11. Érkezhetni Lőfkovits ékszerésznél.

Szabó műhely és amerikai vegyészeti tisztító-intézet.
Csapó-utca 18. és Vár-u. 2. sz.

Minden háznál szükséges Mindenféle ruhaneműek tisztítása, javítása és átalakítása, valamint új öltönyök készítése a legujabb divat szerinti szabásban elfogadtatik.

Minárik József
polgári és katonai szabó, vegytisztító intézetében.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

nyerhető a h. res Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:
Dr. Rotsnek V. Emil utóda

Grösz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél
Debreczen, Kossuth-utca 8. sz
Valamint Tóth Béla gyógyszeráránban.

A legolcsóbb bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utód...
uri és női-divat
cipőraktár cégnél
Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

Csak e hó 25-éig!!

Szőnyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Egyes flanel takarókat féláron.

Bosznay J. és Társa
szőnyegháza, Kossuth-utca 11.
Csak e hó 25-éig!!

A ki olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar forduljon

BORSODY I. S. építész
irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — biztos sikerrel előkészít a közmű-, főfaragó és kémcsatorna vizsgálat. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“
termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.
Hektoliter vételénél engedmény.
Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.
Tisztelettel
Máyer Jenő.

